Önceden Yayımlanan Veriyi Paylaşmak

MAHKEME	KARAR TARİHİ	SONUÇ
Anayasa Mahkemesi Birinci Bölüm	02.09.2026	İhlal

ESAS NO	İLGİLİ HÜKÜMLER
2023/96656	Anayasa 20, 26, 28, TCK 136, 6216 s.K. 50

ÖZET

Tanınmış bir kişinin ifade tutanağı görselini sosyal medyada paylaşan gazeteci TCK 136'dan 2 yıl 1 ay hapis almıştı. AYM, paylaşımın haber değeri taşıdığını, belgenin önceden yayımlandığı savunmasının araştırılmadığını ve dengeleme yapılmadığını belirterek ihlal kararı verdi.

Bu kararın özeti ve değerlendirmesi
savun.av.tr/gazetecinin-ifade-tutanagi-paylasimi-kisisel-veri-aym-2023-96656/ →

Karar metni

Anayasa Mahkemesi Kararlar Bilgi Bankası sisteminde yayımlandığı hâliyle aktarılmıştır. Heyet, raportör ve vekil adları derlemeye alınmamıştır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ ANAYASA MAHKEMESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

(Başvuru Numarası: 2023/96656)

Karar Tarihi: 2/9/2026

[Bölüm Başkanı, üyeler, raportör ve başvurucu adları derlemeye alınmamıştır.]

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, sosyal medya üzerinden başkasına ait kişisel verileri paylaşması nedeniyle hapis cezasına mahkûm edilmenin ifade ve basın özgürlüklerini ihlal ettiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 10/11/2023 tarihinde yapılmıştır.

3. Komisyonca başvuruların kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

4. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına (Bakanlık) gönderilmiştir. Bakanlık, görüşünü bildirmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

5. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ilgili olaylar özetle şöyledir:

6. Başvurucu, gazeteci olup aynı zamanda spor yazarlığı da yapmaktadır. Müşteki R.D. ise tanınmış eski bir futbolcu olup olayların geçtiği tarihte ve hâlen ulusal düzeyde yayın yapan bir televizyon kanalında spor yorumculuğu yapmaktadır.

7. Müşteki İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığına (Başsavcılık) 27/5/2022 tarihinde verdiği dilekçeyle başvurucunun sosyal medya hesabı üzerinden yaptığı paylaşımlarda anne adı, baba adı, doğum yeri, medeni hâli, aylık kazancı ve soruşturma numarası gibi kişisel bilgilerini paylaştığı gerekçesiyle suç duyurusunda bulunmuştur. Müşteki dilekçesinde söz konusu paylaşımları dilekçe ekinde Başsavcılığa sunmuştur. Suç duyurusuna konu edilen başvurucunun paylaşımlarında, müştekinin Başsavcılığın bir soruşturması kapsamında şüpheli olarak verdiği ifade tutanağına ait görseller yer almaktadır. Aleni olarak paylaşılan bu görsellerde müştekiye ait kişisel bilgilerin sansürlenmediği, ayrıca başvurucunun buna dair yorumlar da yaptığı görülmektedir. Başvurucunun yorumları şu şekildedir:

"Aaa bak sen şu işe [R.D.]in firari fetöcü Avukatı [C.M.] yakalanmış, fetö terör örgütü üyeliğinden tutuklanmıştır. [R.D.] @ntvspor'dan herkese fetöcü diye bol keseden iftira atarken avukatla olan ilişkisini de bir açıklasan da öğrensek. 4 gözle bekliyorum!...

15 Temmuz öncesi FETÖ Avukatı [C.M.]yu kulüp başkanları ile tanıştıran [R.D.] dalga geçiyor 'Eskiden İşçi partiliydim, oyumu CHP'ye verdim. [M.E.]ı severim. Ak Partiye oy vermem. Benden başka Cumhurbaşkanına kimse yaklaşamaz' mesajı komik! @tcbestepe' paylaşımını alıntılayarak 10/5/2020 tarihinde şu şekilde yorum yapmıştır 'Maske Düştü: İsmini sürekli kalkan olarak kullandığı çevre tarafından kovulan, Medyayı, futbolcu arkadaşlarını sürekli Fetöcü diye suçlayan, geçen ay Eyüp'te @TC_icisleri tarafından yakalanan [R.D.]'in Avukatı [C.M.]nun itirafları, ilişkiler ağı ortalığa sarsacak.
Çok doğru tespit @fimed06 Tv ekranlarını silah gibi kullanıp menfaatlerine ters düşenlere iftira atan [R.D.], @tcbestepe yakın gösterip aranan yada sakladığı Avukatı [C.M.]yu hangi amaçla kulüp başkanlarıyla tanıştırmasının amacı neydi. @trtspor açıklamalı"

8. Soruşturma kapsamında başvurucu hem kollukta hem de Başsavcılıkta verdiği savunmasında, müştekinin kişisel verilerini paylaşmak gibi bir amacının olmadığını sadece müştekinin 15 Temmuz 2016 tarihinde gerçekleşen darbe girişimine kadar olan süreçte vekili olan C.M.nin yakalandığına dair bilgiyi paylaşmak istediğini ifade etmiştir. Başvurucu savunmasında ayrıca müştekiye ait söz konusu ifade tutanağının Oda TV dâhil birçok basın yayın organında paylaşıldığını, kendisinin de bu tutanağı oradan aldığını belirtmiştir.

9. Başsavcılık başvurucunun yaptığı paylaşımlar nedeniyle hakkında kişisel verileri hukuka aykırı şekilde ele geçirmek veya yaymak suçundan 8/6/2022 tarihinde iddianame tanzim etmiştir. İddianamede, başvurucunun paylaştığı ifade tutanağında müştekiye ait kişisel bilgilerin sosyal

medya hesabı üzerinden herkesin görebileceği şekilde paylaşıldığı belirtilmiştir. İstanbul 59. Asliye Ceza Mahkemesi (Asliye Ceza Mahkemesi) 16/6/2022 tarihinde iddianamenin kabulüne karar vermiştir.

10. Başvurucu, Asliye Ceza Mahkemesine 31/10/2022 tarihinde bir savunma dilekçesi sunmuştur. Başvurucu; dilekçe içeriğinde kendisinin gazeteci olduğunu, söz konusu ifade tutanağının Oda TV'nin yayımladığı "[R.] Avukatları Nereye Kaçtı" isimli haberden aldığını, müştekinin bu haber kanalıyla yakın ilişkisi olması nedeniyle bu haberi kaldırttığını ancak haberin arşivden hâlen daha ulaşılabileceğini belirtmiştir. Başvurucu ayrıca müştekinin paylaşılan kişisel bilgilerinin internet ortamında kolay bir şekilde erişilebileceğini, müştekinin kişisel bilgilerini ele geçirmek gibi bir kastının olmadığını ifade etmiştir.

11. Asliye Ceza Mahkemesinin 3/3/2023 tarihli ilk duruşmasında başvurucu savunmasını yapmıştır. Başvurucu savunmasında 31/10/2022 tarihli savunma dilekçesindeki ifadelerini tekrar ederek söz konusu haberi Oda TV'nin internet sitesinden aldığını belirtmiştir. Başvurucu müdafii aynı duruşmada ayrıca ifade tutanağının yayımlandığı diğer haber siteleri hakkında da müştekinin herhangi bir şikâyetinin bulunup bulunmadığının araştırılmasını talep etmiştir. Ancak Asliye Ceza Mahkemesi tarafından başvurucu müdafinin talepleri hakkında herhangi bir karar verilmemiştir.

12. Yapılan yargılama sonucunda, ilk derece mahkemesi başvurucu hakkında kişisel verileri hukuka aykırı şekilde ele geçirmek veya yaymak suçundan 2 yıl 1 ay hapis cezasına hükmetmiştir. Asliye Ceza Mahkemesi kararında şu hususları belirtmiştir:

"... gazeteci olan sanığın katılanla ilgili olarak İstanbul C.Başsavcılığınca düzenlenen ve katılanın kişisel bilgileri olarak değerlendirilebilecek olan ana ve baba adı, doğum yeri, nüfusa kayıtlı olduğu yer, medeni hali ve aylık gelirini bu bilgileri kapatarak paylaşmak imkanı varken bunu yapmayarak birden çok kez sosyal medyada paylaşmak suretiyle atılı suçu işlediği anlaşılmakla mahkumiyetine karar vermek gerekmiş..."

13. Başvurucu, yargılama sırasında ileri sürdüğü benzer iddiaları ileri sürerek Asliye Ceza Mahkemesi kararına karşı istinaf kanun yoluna başvurmuştur. Bölge Adliye Mahkemesi 8/9/2023 tarihinde başvurucunun istinaf talebinin esastan reddine karar vermiş ve karar böylece kesinleşmiştir.

14. Başvurucu, nihai kararı 11/10/2023 tarihinde öğrenmiştir.

IV. İLGİLİ HUKUK

A. Ulusal Hukuk

15. 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun "Verileri hukuka aykırı olarak verme veya ele geçirme" başlıklı 136. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:
"Kişisel verileri, hukuka aykırı olarak bir başkasına veren, yayan veya ele geçiren kişi, iki yıldan dört yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılır."

B. Uluslararası Hukuk

16. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin (AİHM) Von Hannover/Almanya No. 1 (B. No: 59320/00, 24/9/2004) ve Von Hannover/Almanya No. 2 (B. No: 40660/08 ve 60641/08, 7/2/2012) kararları, kamuoyunca tanınmış kişilere ait fotoğrafların yayımlanması bağlamında özel hayata saygı hakkı ile ifade özgürlüğü arasındaki dengenin nasıl kurulması gerektiğini ortaya koymaktadır. Von Hannover/Almanya No. 1 kararında başvurucu, Monako Prensesi Caroline von Hannover olup Alman magazin basınında alışveriş yaparken, tatildeyken, spor yaparken veya çocuklarıyla birlikteyken çekilmiş, tamamen gündelik özel yaşamına ilişkin fotoğraflarının yayımlanmasından şikâyetçi olmuş; bu fotoğrafların yayımlanmasının yasaklanmasını talep etmiştir. Alman mahkemeleri başvurucuyu "çağdaş toplumun bir figürü" olarak nitelendirerek, özel hayatın ancak kamunun gözünden uzak "yalıtılmış alanlarda" korunabileceğini kabul etmiş ve yayın yasağı taleplerini büyük ölçüde reddetmiştir. AİHM ise bu yaklaşımın başvurucuyu fiilen sürekli basın gözetimine açık hâle getirdiğini, yayımlanan fotoğrafların herhangi bir genel yarar tartışmasına katkı sunmadığını, salt kamuoyunun merakını tatmin ettiğini belirterek Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (Sözleşme) 8. maddesinin ihlal edildiğine karar vermiştir.

17. Buna karşılık Von Hannover/Almanya No. 2 kararında başvurucular yine Caroline von Hannover ve eşi olup, şikâyet konusu fotoğraflar benzer şekilde gündelik yaşam anlarını içermekle birlikte, bu kez söz konusu yayınlar Monako Prensi Rainier'in hastalığı ve hanedan üyelerinin bu süreçteki tutumu gibi bir bağlam içinde sunulmuştur. Von Hannover/Almanya No. 1 kararından sonra Alman mahkemeleri içtihatlarını değiştirerek, fotoğrafların genel yararı ilgilendiren bir tartışmaya katkı sunup sunmadığını, fotoğraf ile haber içeriği arasında olgusal bir bağ bulunup bulunmadığını ve yayınların salt merak tatmini amacı taşıyıp taşımadığını incelemiş; bazı fotoğrafların yayımlanmasına izin verirken yalnızca eğlence amaçlı olanları yasaklamıştır. AİHM, bu seçici ve gerekçeli yaklaşımı dikkate alarak ulusal mahkemelerin özel hayata saygı hakkı ile ifade özgürlüğü arasında adil bir denge kurduğunu ve devletin pozitif yükümlülüklerini yerine getirdiğini kabul etmiş; bu nedenle ihlal olmadığı sonucuna varmıştır.

18. AİHM'in Von Hannover/Almanya No. 2 kararında da yer verdiği Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisinin özel hayatın gizliliği hakkına ilişkin 1165 (1998) sayılı kararında özel hayata saygı hakkı ile ifade özgürlüğünün demokratik toplumun temelini oluşturan ve birbirine üstün olmayan iki temel hak olduğu vurgulanmıştır. Kararda, özel hayatın yalnızca kamu makamlarının müdahalelerine karşı değil medya dâhil özel kişi ve kuruluşların müdahalelerine karşı da korunması gerektiği belirtilmiştir. Bununla birlikte, kamuya mal olmuş kişilerin toplumdaki konumları nedeniyle özel hayatlarının daha yoğun ilgi gördüğü kabul edilmekle birlikte, bu kişilerin de özel hayatlarının korunması gerektiği ifade edilmiştir. Öte yandan, kamuya mal olmuş kişilerin özel yaşamına ilişkin bazı hususların, özellikle kamu görevlerinin yerine getirilmesi veya kamu yararını ilgilendiren meselelerle bağlantılı olması hâlinde kamuoyunun meşru bilgi edinme hakkı kapsamında değerlendirilebileceği belirtilmiştir. Kararda ayrıca, özel hayatın ihlaline karşı etkili hukuki başvuru yollarının oluşturulması, medya kuruluşlarının ve gazetecilerin hukuki sorumluluğunun güvence altına alınması, paparazzi faaliyetlerinin sınırlandırılması ve medya kuruluşlarının öz denetim mekanizmalarının güçlendirilmesi yönünde tavsiyelerde bulunulmuştur.

19. AİHM'in Tammer/Estonya (B. No: 41205/98, 6/2/2001) kararında başvurucu, Estonya'da bir gazetede köşe yazarlığı yapan gazetecidir. Başvurucu, dönemin eski başbakanının danışmanı olarak görev yapan ve kamuoyunda tanınan bir kişinin aile yaşamı ile siyasi kariyerine ilişkin bir röportaj yayımlamış; röportajda söz konusu kişi hakkında aşağılayıcı ve küçük düşürücü nitelikte bazı ifadeler kullanmıştır. Bunun üzerine başvurucu hakkında hakaret suçundan ceza davası açılmış ve ulusal mahkemeler başvurucunun kullandığı ifadelerin kişilik haklarını ihlal ettiği gerekçesiyle mahkûmiyetine karar vermiştir. Başvurucu, ifade özgürlüğünün ihlal edildiğini ileri sürerek AİHM'e başvurmuştur. AİHM, siyasetçilerin ve kamuoyunca tanınan kişilerin eleştirilere sıradan bireylere göre daha fazla katlanmaları gerektiğini yinelemekle birlikte, bu durumun kişilerin şeref ve itibarlarının korunmasından tamamen vazgeçildiği anlamına gelmediğini belirtmiştir. AİHM, somut olayda başvurucunun kullandığı ifadelerin kamu yararını ilgilendiren bir tartışmaya katkı sağlamaktan ziyade ilgili kişinin kişiliğini hedef alan aşağılayıcı değer yargıları niteliğinde olduğunu değerlendirmiştir. Bu nedenle ulusal mahkemelerin ifade özgürlüğü ile başvurucunun hedef aldığı kişinin şeref ve itibarının korunması arasında adil bir denge kurdukları sonucuna ulaşan AİHM, Sözleşme'nin 10. maddesinin ihlal edilmediğine karar vermiştir.

20. AİHM'in Éditions Plon/Fransa (B. No: 58148/00, 18/5/2004) kararında başvurucu, Fransa Cumhurbaşkanı François Mitterrand'ın özel doktoru tarafından kaleme alınan ve Cumhurbaşkanı'nın sağlık durumuna ilişkin bilgileri içeren bir kitabı yayımlayan yayınevidir. Cumhurbaşkanı'nın ölümünden kısa süre sonra yayımlanan kitap hakkında, tıbbi sır saklama yükümlülüğünün ihlal edildiği gerekçesiyle ulusal mahkemelerce kitabın dağıtımının tedbiren durdurulmasına karar verilmiş, daha sonra ise dağıtım yasağı kaldırılmıştır. Başvurucu yayınevi, kitabın geçici süreyle yasaklanmasının ifade özgürlüğünü ihlal ettiğini ileri sürmüştür. AİHM, tıbbi sırların korunmasının özel hayatın en önemli unsurlarından biri olduğunu ve bu korumanın kişinin ölümünden sonra da belirli ölçüde devam edebileceğini belirtmiştir. Bununla birlikte Mahkeme, kamuoyunu ilgilendiren tarihsel ve siyasal tartışmalar bakımından zamanın geçmesinin önem taşıdığına dikkat çekmiş; başlangıçta uygulanan geçici dağıtım yasağının meşru bir amaca hizmet ettiğini ancak yasağın uzun süre devam ettirilmesinin demokratik toplumda gerekli olmadığı sonucuna ulaşmıştır. Bu nedenle AİHM, kitabın ilk aşamada geçici olarak yasaklanmasını Sözleşme'nin 10. maddesine uygun bulmuş, buna karşılık yasağın uzun süre devam ettirilmesi nedeniyle Sözleşme'nin 10. maddesinin ihlal edildiğine karar vermiştir.

V. İNCELEME VE GEREKÇE

21. Anayasa Mahkemesinin 2/9/2026 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

A. Başvurucunun İddiaları ve Bakanlık Görüşü

22. Başvurucu; paylaştığı ifade tutanağının daha önce başka bir haber sitesinde yayımlandığını, gerçeğe aykırı haber yapmadığını bu nedenle ifade ve basın özgürlüğünün ihlal edildiğini ileri sürmüştür. Başvurucu ayrıca, paylaşımlarının müştekinin avukatının Fetullahçı Terör Örgütü/Paralel Devlet Yapılanması (FETÖ/PDY) soruşturmaları kapsamında tutuklanmasına ilişkin olması nedeniyle kamunun ilgisini çeken bir içeriğe sahip olduğunu, bu nedenle haberi

paylaşma ve yayma hakkı kapsamında haberi yaptığını ifade etmiştir. Başvurucu son olarak, beyan ve delillerinin yargı mercileri tarafından gözardı edildiğini belirterek adil yargılanma hakkının da ihlal edildiğini iddia etmiştir.

23. Bakanlık görüşünde; Anayasa Mahkemesinin benzer olaylarda verdiği bazı kararlara değinilerek başvurucunun ifade özgürlüğünün ihlal edilip edilmediği noktasında inceleme yapılırken görüşte değinilen Anayasa ve ilgili mevzuat hükümleri ve somut olayın kendine özgü koşullarının dikkate alınması gerektiği ifade edilmiştir. Başvurucu, Bakanlık görüşüne karşı cevap vermemiştir.

B. Değerlendirme

24. Anayasa Mahkemesi, olayların başvurucu tarafından yapılan hukuki nitelendirmesi ile bağlı olmayıp olay ve olguların hukuki tavsifini kendisi takdir eder. Başvurucunun iddialarının Anayasa'nın 26. ve 28. maddelerinde güvence altına alınan ifade ve basın özgürlükleri kapsamında incelenmesi gerektiği değerlendirilmiştir.

25. Anayasa'nın "Düşünceyi açıklama ve yayma hürriyeti" başlıklı 26. maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"Herkes, düşünce ve kanaatlerini söz, yazı, resim veya başka yollarla tek başına veya toplu olarak açıklama ve yayma hakkına sahiptir. Bu hürriyet resmi makamların müdahalesi olmaksızın haber veya fikir almak ya da vermek serbestliğini de kapsar... Bu hürriyetlerin kullanılması,... başkalarının şöhret veya haklarının,... korunması ... amaçlarıyla sınırlanabilir..."

26. Anayasa'nın "Basın hürriyeti" başlıklı 28. maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"Basın hürdür, sansür edilemez. Basımevi kurmak izin alma ve malî teminat yatırma şartına bağlanamaz. ... Devlet, basın ve haber alma hürriyetlerini sağlayacak tedbirleri alır. Basın hürriyetinin sınırlanmasında, Anayasanın 26 ve 27 nci maddeleri hükümleri uygulanır. ..."

1. Kabul Edilebilirlik Yönünden

27. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan ifade ve basın özgürlüklerinin ihlal edildiğine ilişkin bu iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

2. Esas Yönünden

a. Müdahalenin Varlığı

28. Mevcut başvuru incelendiğinde başvurucunun sosyal medya üzerinden yapmış olduğu paylaşımlardaki kullandığı ifadeler nedeniyle cezalandırılmadığı anlaşılmaktadır. Başvurucu R.D.nin kişisel verilerinin bulunduğu ifade tutanağının görselini paylaşması nedeniyle kişisel verileri hukuka aykırı şekilde ele geçirme veya yayma suçundan mahkûm edilmiştir. Dolayısıyla mevcut başvuruda başvurucunun cezalandırılmasına konu edilmeyen ifadeleriyle ilgili bir inceleme yapılmayacaktır.

29. Sosyal medya hesabı üzerinden yaptığı bir bilgi paylaşımı nedeniyle hakkında hapis cezasına mahkûmiyet kararı verilen başvurucunun ifade ve basın özgürlüğüne yönelik bir müdahalede bulunulduğu açıktır.

b. Müdahalenin İhlal Oluşturup Oluşturmadığı

30. Anayasa'nın 13. maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

"Temel hak ve hürriyetler,... yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlanabilir. Bu sınırlamalar,... demokratik toplum düzeninin... gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamaz."

31. Yukarıda anılan müdahalenin Anayasa'nın 13. maddesinde öngörülen ve somut başvuruya uygun düşen, kanunlar tarafından öngörülme, Anayasa'nın ilgili maddesinde belirtilen nedenlere dayanma ve demokratik toplum düzeninin gereklerine uygunluk şartlarını sağlayıp sağlamadığının belirlenmesi gerekir.

(1) Kanunilik

32. 5237 sayılı Kanun'un 136. maddesinin kanunla sınırlama ölçütünü karşıladığı sonucuna varılmıştır.

(2) Meşru Amaç
33. Müdahalenin başkalarının şöhret veya haklarının korunmasına yönelik önlemlerin bir parçası olduğu ve meşru bir amaç taşıdığı kanaatine ulaşılmıştır.

(3) Demokratik Toplum Düzeninin Gereklerine Uygunluk

(a) İfade Özgürlüğünün Önemi ve Müdahalenin Demokratik Toplum Düzeninin Gereklerine Uygun Olması

34. Anayasa Mahkemesi her zaman ifade özgürlüğünün demokratik bir toplumun zorunlu temellerinden olduğunu, toplumun ilerlemesi ve her bireyin gelişmesi için gerekli temel şartlardan birini oluşturduğunu ifade etmiştir (Mehmet Ali Aydın [GK], B. No: 2013/9343, 4/6/2015, § 69; Bekir Coşkun [GK], B. No: 2014/12151, 4/6/2015, §§ 34-36). Nitekim Anayasa'nın 26. maddesinin birinci fıkrası, ifade özgürlüğüne içerik bakımından bir sınırlama getirmemekte; siyasi, sanatsal, bilimsel, akademik veya ticari düşünce ve kanaat açıklamaları gibi her türlü ifadeyi kapsamına almaktadır (Ergün Poyraz (2) [GK], B. No: 2013/8503, 27/10/2015, § 37; Önder Balıkçı [2. B.], B. No: 2014/6009, 15/2/2017, § 40). Bu bağlamda ifade özgürlüğünün siyasi ve toplumsal meseleler ile ilgili bilgileri ve fikirleri araştırmayı, edinmeyi ve paylaşmayı da içerdiği açıktır.

35. Anayasa'nın 26. maddesinde korunan ifade özgürlüğüne yapılan bir müdahalenin demokratik toplum düzeninin gereklerine uygun kabul edilebilmesi için toplumsal bir ihtiyacı karşılaması ve başvurulabilecek en son çare niteliğinde olması gerekir. Nitekim bu şartları taşımayan bir müdahalenin demokratik toplum düzeninin gereklerine uygun olduğu kabul edilemez (Bekir Coşkun, § 51; Mehmet Ali Aydın, § 68; Tansel Çölaşan [1. B.], B. No: 2014/6128, 7/7/2015, § 51).

36. İfade özgürlüğüne yönelik bir müdahalenin demokratik toplum düzeninin gereklerine uygun kabul edilebilmesi için zorunlu bir toplumsal ihtiyacı karşılaması ve orantılı bir müdahale olması gerekir (Bekir Coşkun, §§ 53-55; Mehmet Ali Aydın, §§ 70-72; AYM, E.2007/4, K.2007/81, 18/10/2007).

37. Müdahaleyi oluşturan tedbirin zorunlu bir toplumsal ihtiyacı karşıladığının kabul edilebilmesi için amaca ulaşmaya elverişli olması, başvurulabilecek en son çare ve alınabilecek en hafif önlem olarak kendisini göstermesi gerekmektedir (Zübeyde Füsun Üstel ve diğerleri [GK], B. No: 2018/17635, 26/7/2019, § 77; Sırrı Süreyya Önder [GK], B. No: 2018/38143, 3/10/2019, § 58; ayrıca bazı farklılıklarla birlikte bkz. Bekir Coşkun, § 51; Mehmet Ali Aydın, § 68; Tansel Çölaşan, § 51). Orantılılık ise bireyin hakkı ile kamunun menfaatleri arasında veya müdahalenin amacı somut olaydaki gibi başkalarının haklarını korumaksa bireylerin hak ve menfaatleri arasında adil bir dengenin kurulmasına işaret etmektedir (Zübeyde Füsun Üstel ve diğerleri, § 132; ayrıca bazı farklılıklarla birlikte bkz. Bekir Coşkun, § 57; Tansel Çölaşan, §§ 46, 49, 50; Hakan Yiğit [2. B.], B. No: 2015/3378, 5/7/2017, §§ 59, 68).

(b) Başkalarının Şöhret veya Haklarının Korunması

38. Anayasa'nın 20. maddesinin birinci fıkrasında, herkesin özel hayatına saygı gösterilmesini isteme hakkına sahip olduğu düzenlenmiştir. Özel hayat, fiziksel ve ruhsal özerkliği de kapsamakta; bu hak bireyleri gerek kamusal makamların gerek özel hukuk kişilerinin fiziksel ve ruhsal bütünlüğe yönelik saldırılarına karşı korumaktadır (Halime Sare Aysal [GK], B. No: 2013/1789, 11/11/2015, § 48). Ayrıca Anayasa'nın 20. maddesinin üçüncü fıkrasında, herkesin kendisiyle ilgili kişisel verilerin korunmasını isteme hakkının olduğu ifade edilmektedir. Söz konusu anayasal güvence, Sözleşme'nin 8. maddesinde koruma altına alınan özel hayata saygı hakkına karşılık gelmektedir. Kişisel verilerin korunmasını isteme hakkı, kişinin insan onurunun korunmasının ve kişiliğini serbestçe geliştirebilmesi hakkının özel bir biçimi olarak, bireyin hak ve özgürlüklerini kişisel verilerin işlenmesi sırasında korumayı amaçlamaktadır (AYM, E.2014/122, K.2015/123, 30/12/2015, §§ 19,20; Alper Erarslan [GK], B. No: 2018/16857, 29/9/2022, § 25).

39. Anayasa Mahkemesi kararlarında belirtildiği üzere kişiyi doğrudan veya dolaylı olarak belirlenebilir kılan tüm veriler kişisel veri kapsamındadır (AYM, E.2014/74, K.2014/201, 25/12/2014; E.2014/180, K.2015/30, 19/3/2015). Bu tanım dâhilinde kişinin görüntüsünün de kişisel veri mahiyetinde olduğu açıktır. Dolayısıyla kişisel verilere karşı her türlü saldırı karşısında korunmayı talep etme hakkı, özel hayata saygı ile onun daha özel güvencelerinden olan kişisel verilerin korunmasını isteme hakkı kapsamındadır (benzer yönde bir değerlendirme için bkz. Alper Erarslan, § 26).

(c) Çatışan Haklar Arasında Dengeleme

40. Devletin kişisel verilerin korunmasına ilişkin pozitif yükümlülükleri kapsamında, kişisel verilere yönelik ifade kullanımı nedeniyle yapılan müdahalelerde, bireyin Anayasa'nın 20. maddesinde güvence altına alınan kişisel verilerin korunmasını isteme hakkı ile karşı tarafın Anayasa'nın 26. maddesinde güvence altına alınan ifade özgürlüğü arasında adil bir denge gözetmesi zorunludur. Mevcut başvurudaki gibi bir ifade kullanımı kapsamında kişisel veri paylaşımlarına ilişkin

başvurularda, uygulanacak dengeleme ölçütleri, başvurunun ifade özgürlüğüne ya da karşı tarafın kişisel verilerin korunmasını isteme hakkına dayanılarak yapılmış olmasına göre değişmez. Aksi hâlde Anayasa'nın anılan maddelerinde korunan hakların dengelenmesinde, benzer olaylarda çelişkili sonuçlar ortaya çıkabilir. Yargı mercilerinin bu iki maddede düzenlenen hak ve özgürlük arasında Anayasa'nın 13. maddesinde ve bu maddenin uygulanmasına ilişkin Anayasa Mahkemesi içtihadında ortaya konulan kriterlere uygun bir denge kurmaları gerekir.

41. Yargılama makamları, kişisel veri niteliği taşıyan ifade kullanımı kapsamında paylaşıma ilişkin uyuşmazlıklarda, bir tarafta bireylerin Anayasa'nın 26. maddesinde güvence altına alınan ifade özgürlüğünü, diğer tarafta ise Anayasa'nın 20. maddesinde güvence altına alınan kişisel verilerin korunmasını isteme hakkını dikkate alarak adil bir denge kurmakla yükümlüdür. Bu dengeleme, taraflardan birine mutlak üstünlük tanıyan soyut bir yaklaşım ile gerçekleştirilemez. Yargılama mercilerinin, çatışan bu iki anayasal güvence arasında yaptıkları değerlendirmeyi, ilgili ve yeterli gerekçelere dayandırmaları ve hangi güvencenin somut olayda neden önceliklendirildiğini ortaya koymaları gerekir. Yargılama makamları tarafından çatışan haklar arasındaki dengelemede;

i. İhtilafa konu kişisel verinin ne olduğunun, paylaşılan kişisel verinin hassas veri olup olmadığının, bu bağlamda kişisel verinin gizlilik derecesinin ne olduğunun,

ii. Bir ifade kullanımı kapsamında paylaşılan kişisel verinin kim tarafından yapıldığı (benzer yönde bkz. Nihat Zeybekci [1. B.], B. No: 2015/5633, 8/5/2019, § 29; Kemal Kılıçdaroğlu [1. B.], B. No: 2014/1577, 25/10/2017, § 59),

iii. İfade kullanımı bağlamında kişisel verisi paylaşılan kişinin kim olduğu, ünlülük düzeyi ve önceki davranışları yanında katlanması gereken eleştirinin sınırlarının sade bir vatandaşa göre daha geniş olup olmadığı (hedef alınan kişinin kamusal yetki kullanan bir görevli olması nedeniyle yapılan değerlendirmelerin bulunduğu kararlar için bkz. Ali Suat Ertosun (7) [2. B.], B. No: 2014/1416, 15/10/2015, § 36; Zübeyde Füsun Üstel ve diğerleri, §§ 128, 129; Nilgün Halloran [2. B.], B. No: 2012/1184, 16/7/2014, § 45; İlhan Cihaner (2) [1. B.], B. No: 2013/5574, 30/6/2014, § 82; Kadir Sağdıç [GK], B. No: 2013/6617, 8/4/2015, §§ 60-66; hedef alınan kişinin siyasetçi olması nedeniyle yapılan değerlendirmelerin bulunduğu kararlar için bkz. Bekir Coşkun, §§ 66, 67; Ergün Poyraz (2), § 56; Kemal Kılıçdaroğlu, §§ 59-61),
iv. Haberleştirilen kişisel verinin daha önce aleni bir hâl alıp almadığı (Hakan Yiğit [2. B.], B. No: 2015/3378, 5/7/2017, § 56), kişisel verisi açıklanan bireyin toplumdaki tanınırlık düzeyi nedeniyle söz konusu verinin hâlihazırda açık kaynaklardan erişilebilir hâlde olup olmadığı,

v. Paylaşılan kişisel verinin dile getirilen ifade dikkate alındığında özellikle kamuoyunun bilgilenmesi bağlamında genel yarara ilişkin bir tartışmaya katkı sağlayıp sağlamadığı, paylaşımda kamusal bir menfaat bulunup bulunmadığı ve bu menfaatin kişisel verilerin korunması hakkı karşısındaki ağırlığı, (Bekir Coşkun, § 69; Çetin Doğan (2) [GK], B. No: 2014/3494, 27/2/2019, § 62; Ergün Poyraz (2), § 56; Kadir Sağdıç, §§ 60-66; İlhan Cihaner (2), §§ 66-73; Nihat Zeybekci, § 32),

vi. Kişisel verinin paylaşılmasının hedef alınan kişinin hayatı üzerindeki etkisi (Ali Suat Ertosun (2) [2. B.], B. No: 2013/1592, 20/5/2015, § 33; Hüseyin Kocabıyık [1. B.], B. No: 2020/15593,

22/11/2022, § 24), paylaşımın kişinin özel hayatına ilişkin mahrem veya gündelik yaşam unsurlarını içerip içermediği dikkate alınması gerekir.

42. Bu doğrultuda, yargılama makamlarının her somut olayın kendine özgü şartlarına göre bireylerin ifade özgürlüğü ile kişisel verilerin korunmasını isteme hakkı arasında adil bir denge sağlama hususunda belli bir takdir yetkisi bulunmaktadır. Bununla birlikte yargı mercilerinin söz konusu dengelemeyi yaparken sahip oldukları takdir yetkisi Anayasa Mahkemesinin denetimindedir (Kemal Kılıçdaroğlu, § 57). Anayasa Mahkemesi bu denetimi yerine getirirken yargı mercilerinin yerini almaksızın, onların takdir yetkilerini kullanarak verdikleri kararların Anayasa'nın 26. maddesine uygunluğunu denetler. Söz konusu denetimi ise esas itibarıyla müdahaleye neden olan kamu otoritelerinin veya mahkemelerin gerekçelerine bakarak yapar (benzer yönde bir değerlendirme için bkz. Kemal Kılıçdaroğlu, § 58; Bekir Coşkun, § 56; Tansel Çölaşan, § 56; Zübeyde Füsun Üstel ve diğerleri, § 120).

43. Anayasa Mahkemesi başvurunun koşullarına göre yukarıda sayılan kriterlerden somut olaya uygun olanların gerektiği gibi değerlendirilip değerlendirilmediğini denetler (benzer yönde bkz. Nilgün Halloran, § 44; Ergün Poyraz (2), § 56; Kadir Sağdıç [GK], B. No: 2013/6617, 8/4/2015, §§ 58-66; İlhan Cihaner (2), §§ 66-73). Anayasa Mahkemesinin görevi, bu denetimi yerine getirirken derece mahkemelerinin yerini almak olmayıp söz konusu yargı mercilerinin takdir yetkilerini kullanarak verdikleri kararların Anayasa'nın 26. maddesi açısından doğruluğunu denetlemektir (Eyüp Hanoğlu [1. B.], B. No: 2015/13431, 23/5/2018, § 41).

(ç) İlkelerin Olaya Uygulanması

44. Somut olayda, başvurucu kendi sosyal medya hesabı üzerinden müştekinin avukatının FETÖ/PDY'yle irtibatlı olduğuna dair bazı paylaşımlarda bulunmuştur. Başvurucu bu paylaşımlara müştekinin avukatının C.M. olduğunu ispatlayabilmek için müştekinin bazı kişisel bilgilerinin görüldüğü ifade tutanağı görselini de eklemiştir. Bunun üzerine müşteki, kişisel bilgilerinin paylaşıldığı iddiasıyla suç duyurusunda bulunmuştur. Başvurucu, yargılama boyunca söz konusu ifade tutanağını Oda TV'nin internet sitesinde yayımlanan bir haberden aldığını iddia etmiştir. Yapılan yargılama sonucunda da yargı mercileri başvurucuyu kişisel verileri hukuka aykırı şekilde ele geçirmek veya yaymak suçundan hapis cezasına mahkûm etmiştir. Söz konusu karar istinaf incelemesi sonrası kesinleşmiştir.

45. Anayasa Mahkemesi, başvurucunun ifade özgürlüğü ile şikâyetçinin kişisel verilerinin korunması hakkı arasında adil bir denge kurulup kurulmadığını inceleyecektir. Somut başvuru açısından ele alması gereken ilk husus paylaşımların kamusal faydası yüksek bir tartışmaya katkı sunup sunmadığının tespit edilmesidir. Bu doğrultuda, somut olayda başvurucu müşteki R.D.nin avukatı olan C.M.nin FETÖ/PDY mensubu olduğu iddiasıyla yürütülen soruşturma kapsamında tutuklandığına yönelik haberler üzerine R.D.nin C.M.yle olan ilişkisini sorgulayıcı haber niteliğine sahip paylaşımlarda bulunmuştur. Bu paylaşımlarda aynı zamanda C.M.nin R.D.nin avukatı olduğunu ispatlayabilmek adına R.D.ye ait ifade tutanağı görselini sosyal medyada paylaştığı hususunda taraflar arasında ihtilaf yoktur. Bilindiği üzere 15 Temmuz 2016 tarihinde gerçekleşen darbe girişiminin ardından FETÖ/PDY'ye yönelik yoğunlaşan soruşturma ve kovuşturmalar

kamuoyunun ve basının her zaman ilgisini çekmiş ve yakından takip edilmiştir. Dolayısıyla eski ünlü bir futbolcu olan ve ulusal düzeyde yayın yapan televizyon kanallarının birinde spor yorumculuğu yapan R.D.nin avukatının FETÖ/PDY mensubu olduğu iddiasıyla tutuklanması ve müştekiyle arasındaki ilişkinin sorgulanmasının haber değeri taşıdığının kabul edilmesi gerekmektedir. Kaldı ki demokratik toplum düzeni içinde kamuya mal olmuş R.D.nin yapılan haberler karşısında sade vatandaşa göre daha fazla hoşgörü göstermesi de beklenmektedir. Halkın tanınmış kişilere ilişkin bilgileri alma hakkı da gözetildiğinde müştekinin izleneceğini, hakkında haberler yapılacağını, ağır eleştirilerde bulunulabileceğini öngörmesi ve demokratik çoğulculuk açısından bunlara daha fazla tahammül etmesi gerekir (benzer değerlendirmeler için bkz. Aykut Küçükkaya, [1. B.] B. No: 2014/15916, 9/1/2020, §§ 48, 61).

46. Somut olayda başvurucunun, müştekinin kişisel veri niteliğindeki bilgileri hukuka aykırı şekilde elde ettiği veya yaydığı gerekçesiyle 2 yıl 1 ay hapis cezasıyla cezalandırıldığı anlaşılmaktadır. Dolayısıyla ele alınması gereken ikinci husus, R.D.ye ait ifade tutanağının ilk kez başvurucu tarafından paylaşılıp paylaşılmadığı olacaktır. Özel hayata ilişkin her tür gizli bilginin önceden ifşa edilmiş olmasının daha sonra bunların haberleştirilmesini kategorik olarak suç olmaktan çıkardığı elbette söylenemez. Bununla beraber ifade ve basın özgürlükleri bağlamında gizli bilgilerin içeriği bir kez bilinir hâle geldikten sonra bir gazeteciye uygulanan yaptırımların meşruiyetinin tartışmalı hâle geldiğini de kabul etmek gerekir (Hakan Yiğit, § 56).

47. Başvurucu, müştekiye ait ifade tutanağını Oda TV'nin yayımlamış olduğu "[R.] Avukatları Nereye Kaçtı" isimli haberden aldığını ve müştekinin bu haber kanalıyla yakın ilişkisi olması nedeniyle haberi kaldırttığını ileri sürmüştür. Hakeza başvurucunun bu iddiasını ceza yargılaması safahatı içinde hemen her aşamada da dile getirdiği gözlemlenmiştir. Ancak başvurucunun mahkûmiyetinde önemli rol oynayan bu husus, yargı mercilerince araştırılmadığı gibi bunun neden gerekli olmadığına dair de bir gerekçe oluşturulmuş değildir. Kaldı ki müşteki tarafından söz konusu bilgilerin ilk defa başvurucu tarafından paylaşıldığına dair herhangi bir iddia da ileri sürülmemiştir. Dolayısıyla yargı mercilerinin başvuruya konu kişisel verilerin daha önce başka bir platformda ifşa edilip edilmediğine yönelik iddiaları bakımından üzerine düşen araştırma veya gerekçe oluşturma yükümlülüğünü yerine getirdiği söylenemeyecektir.

48. Anayasa Mahkemesi, bireysel başvuru incelemesinde bireylerin anayasal hakları ihlal edilmediği sürece derece mahkemelerinin dava konusu olguları değerlendirmesine ve hukuku yorumlamasına müdahalede bulunmaz (Önder Balıkçı, § 47; Haci Boğatekin (2) [2. B.], B. No: 2014/12162, 21/11/2017, § 49). Yukarıdaki değerlendirmeler ışığında somut olaya bakıldığında, yargı mercilerinin Anayasa Mahkemesi içtihadına uygun olarak ifade özgürlüğü ile kişisel verilerin korunması hakkı arasında bir dengeleme yapma yoluna gitmediği görülmektedir. Ayrıca habere konu kişisel verilerin daha önceden başka bir platformda paylaşıldığına yönelik iddia bakımından yargı kararlarında herhangi bir açıklama da yapılmadığı anlaşılmaktadır. Dolayısıyla ilgili ve yeterli gerekçe içermeyen yargı kararıyla başvurucunun ifade ve basın özgürlüklerine yapılan müdahalenin demokratik toplumda zorunlu sosyal bir ihtiyacı karşılamadığı sonucuna varılmıştır.

49. Açıklanan gerekçelerle Anayasa'nın 26. ve 28. maddelerinde güvence altına alınan ifade ve basın özgürlüklerinin ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

50. Başvurucu ayrıca beyan ve delillerinin yargı mercileri tarafından gözardı edildiğini belirterek adil yargılanma hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür. İfade ve basın özgürlüklerinin ihlal edildiği iddiası yönünden ulaşılan sonuç ve buna ilişkin aşağıda hükmedilen giderim türü gözetildiğinde başvurucunun bu iddialarının ayrıca incelenmesine gerek olmadığına karar verilmesi gerekir.

VI. GİDERİM

51. Başvurucu, ihlalin tespiti, yeniden yargılama yapılması ve 50.000 TL manevi tazminat talebinde bulunmuştur.

52. Başvuruda tespit edilen anayasal hak ihlalinin sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmasında hukuki yarar ve zorunluluk bulunmaktadır. Anayasa'nın 148. ve 153. maddeleri ile 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 50. ve 66. maddeleri uyarınca ihlal kararının gönderildiği yargı mercilerinin yapması gereken iş, yeniden yargılama işlemlerini başlatıp Anayasa Mahkemesinin ihlal kararında belirtilen ilkelere ve gerekçelere uygun biçimde yürütülecek yargılama sonunda hak ihlalinin nedenlerini gidererek yeni bir karar vermektir (yeniden yargılama konusunda bkz. Mehmet Doğan [GK], B. No: 2014/8875, 7/6/2018, §§ 54-60; Aligül Alkaya ve diğerleri (2) [1. B.], B. No: 2016/12506, 7/11/2019, §§ 53-60, 66; Kadri Enis Berberoğlu (3) [GK], B. No: 2020/32949, 21/1/2021, §§ 93-100).

53. Öte yandan hak ihlali kararından Anayasa Mahkemesinin davanın sonucuyla ilgili olarak bir tutum sergilediği sonucu çıkarılmamalıdır. Anayasa Mahkemesince verilen hak ihlali kararı uyuşmazlığın sonuçlarından bağımsız olup davanın kabulüne, reddine ya da beraate veya mahkûmiyete karar verilmesi gerektiği anlamına gelmemektedir. Kural olarak, yargılamanın her aşamasında olduğu gibi ihlalin sonuçlarını gidermek üzere yeniden yapılacak yargılama sonunda da delillerin dava ile ilişkisini kurma ve bunları değerlendirip sonuç çıkarma yetkisi ilgili mahkemelere aittir.

54. Eski hâle getirme kuralı çerçevesinde ihlalin sonuçlarının bütünüyle ortadan kaldırılabilmesi için başvurucuya manevi zararları karşılığında talebiyle bağlı kalınarak net 50.000 TL manevi tazminat ödenmesine karar verilmesi gerekir.

VII. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. İfade ve basın özgürlüklerinin ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

B. Anayasa'nın 26. ve 28. maddelerinde güvence altına alınan ifade ve basın özgürlüklerinin İHLAL EDİLDİĞİNE,

C. Diğer ihlal iddialarının İNCELENMESİNE GEREK OLMADIĞINA,

Ç. Kararın bir örneğinin ifade ve basın özgürlüklerinin ihlalinin sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmak üzere İstanbul 59. Asliye Ceza Mahkemesine (E.2022/384, K.2023/128) GÖNDERİLMESİNE,

D. Başvurucuya net 50.000 TL manevi tazminat ÖDENMESİNE,

E. 2.220,60 TL harçtan oluşan yargılama giderinin başvurucuya ÖDENMESİNE,

F. Ödemelerin kararın tebliğini takiben başvurucunun Hazine ve Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

G. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 2/9/2026 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.